

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sponsvs Sangvinvm

Zachmoorter, Michiel

T'Antwerpen, [1641]

Meditatie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35954

Christen volck door uwe gratie
af te nemen alle ondancckaerheyt/
ende te maecten dat wy uwe wel-
daden ende u lijden niet en vergel-
den niet nieuwe sonden/ die u meer
smerten dan uwe wonden/ maer
dat wy hoort-aen ons leven over-
brenghen in dancckaerheyt/ over
soo menighbuldighe uwe berm-
hertigheden ons betoesen sonder
eenighe onse verdiensten/ ende dat
wy aldus van nu af beginnen u
te loben/ ende hier naemaels met
alle Heplighen in alle eeuwen der
eeuwen. Amen.

MEDITATIE.

Bereydinghe.

Eerste deel der Meditatie.

MEn soude moeten / o mijn
ziele ! harder wesen dan
steen / ende ongenadiger dan eeni-
ghe wreede ghedierten / om niet
beroert te worden met medelij-
den / verstaende het droef ver-
toogh datmen gaet doen van
den persoon van uwen Saligh-
maecker/ die ghy coets sult sien in't

Rech-

118 Den Bloed. Bruyd. vertoont.
Rechters-huys van Pilatus in
sulcke ghesteltemisse dat niet licht
en sal wesen hem te kennen.
Schickt u dan / om u weerdelijck
voor hem te stellen / ende met be-
quaem ghebedt hem by te blijven /
ende indien ghy soo hart zijt / dat
ghy niet beweeght en wordt tot
medelijden door soo droef een aen-
sien vanden gheenen die u behoort
aldermeest te beweeghen. Stelt u
ten minsten om deelachtigh te
worden van een deel van sijn smer-
ten ende pijnen / ober-bzenghende
den tijdt van dit ghebedt in dor-
heydt ende droogheydt; immers
naer den lieffsten wille Godts / die
ghy alleen in u meeninghe moet
hebben om wel te bidden / soo ghy
gheleert zijt inde bereydinghe voor
de eerste Meditatie. fol. 4.

HISTORIE.

Tweede deel der Meditatie.

NMer dat die vanden Chri-
sti hem onghenadelijck ghe-
gheeffelt / ghecroont / gheslaghen /
ende bespot hadden / ende teghen
hem

hem upt-gheespoghen hadden alle
 hare fenijnighe booshepdt / soo en
 was nochtans haere hittighe
 gramschap niet vercoelt / ende
 haren bloedighen dorst was noch
 onbersaedt. Ten was henlieden
 niet ghenoech / dat sy den Sone
 Godts soo schandelijck bespot
 ende versmaedt hadden dooz ghe-
 heel die schare die binnen was :
 maer sy hebben hem noch buyten
 ghelepdt dooz al dat volck / dat
 binnen 't huys niet en was ko-
 men om het Paesch-lam te mo-
 ghen eten. Want Pilatus was een
 Heydensch mensch / in wiens huys
 niet en vermochten te comen die
 het Paesch-lam souden eten. Pi-
 latus heeft Jesum soo grouwe-
 lijck ghehandelt zijnde / ghestelt
 dooz die verwoede schare / seggen-
 de: Siet ick brenge hem u hier buy-
 ten. Ende wederom: Ecce homo.
 Siet den mensch. Maer de onghen-
 nadighe Joden en hebben hun
 versteent herte niet laeten bewe-
 ghen / maer zijn in meerde nij-
 dighepdt ontfeken ghebweest / soo
 dat

dat sy met wreeder moede hebben gheroepen Cruyft hem, Cruyft hem. Wy en willen gheen excuse meer hoozen / want hy is de dootd schuldigh. Als dan Pilatus sagh dat het niet en hielp wat hy dede om Christum te verlossen; maer dat die Joden quader ende verwoeder wierden / soo heeft hy syn handen ghewasschen vooz dat volck segghende: Ick ben onschuldigh van het bloedt van desen rechtveerdigē. Doen riepen sy met eysschelijcken ghelupde: Sijn Bloedt come op ons, ende op ons kinderen. Ten eynden heeft Pilatus die sententie des doodts ober Christum gegeven / ende hy heeft hem ghelevert inde handen der Joden / dat sy hem crupcen ende dooden soudē nae haren wille.

Consideratie.

Derde deel vande Meditatie:

MAjn ziele / die verstaen hebt het verhael van dese droevige Historie / wat dunckt u hoedanigh moeste wesen de ghesteltenisse

steltenisse van uwen lieben Sa-
 lich-maker / als hy naer die bloe-
 dighe geesselinghe (dooz de welcke
 gheheel sijn Lichaem verscheurt
 was) sijn hooft ghecroont zijnde
 met scherpe doornen / sijn aenschijn
 bedeckt met bloedt / spousel / ende
 andere onreynigheden / hebbende
 dooz schepter een riet in sijn handt /
 op sijn schouderg een verwozpen
 ende spottelijck purpuren cleedt /
 met bloedighe wonden / met ghe-
 quetst ledelkens / met een grou-
 welijck mismaeckt lichaem / be-
 vende van koude / sijpende van
 bloede / is upt-gheleydt gheweest
 van Pilatus dooz het volck om
 het selve tot medelijden te bewe-
 gen : Pilatus hadde wel reden om
 sulchs te verhoppen / want uwen
 lieben Brudegom was soo dooz-
 wont ende mis-maeckt dooz so
 veel harde slaghen ende quetsuren /
 dat den Prophete Isaias hem
 siende inden gheest der prophetien
 in sulcke ghesteltenisse / ende wil-
 lende hem aen andere beschrijven /
 schijnt te bzeesen dan niemant

F

hem

hem en sal willen gelooben. Want
hy begint sijn 53. Capittel in dese
maniere: Wie heeft, of wie sal ge-
looven onsen gehoor, dat is't ges-
ne ick ende ander Propheten ghe-
hoort ofte verstaen hebben van den
heylighen Gheest? ende wien is
den erm des Heeren veropenbaert?
Want u te verclaren hoe ick hem
ghesien hebbe / het is by-na onmo-
ghelijck. Wy hebben hem ghesien,
ende hy en hadde gheen aenschou-
wen, om dat hy soo ver-andert
was: Vidimus eum & non erat as-
pectus. Wy hebben hem ghesien
soo mismaecht / soe verclemt ende
bernedert / dat ghy hem soude ghe-
houden hebben door den alder-
verwozpensten der menschen: een
mensch niet alleen vol smerten /
maer een mensch die anders niet
dan smerte ende pijn gheworden
was: Virum dolorum, wiens aen-
schijn soo becladt was met alle
onreynigheyt / dat het niet en
scheen het aenschijn van eenen
mensch te wesen: Quali abscondi-
tus est vultus eius: ende om met een
woordt

ende verwesen. 7. statie. 3. Myst. 123

woozdt te segghen / soo verandert
van ghedante / datmen hem soude
moghen ge-oordeelt hebben eenen
d' aldermeesten quaet-do ender van
Godt ghestrafte tot exempel van
andere / oft wel eenen melaetschen ;
leprosum & percussum à Deo. Pila-
tus dan siende utwen Heere in sulc-
ke allendighe ghesteltenisse / meynt
reden ghenoech te hebben om de
Joden te beweeghen tot bermher-
tigheyt / daerom ist dat hy hem
aldus ghestelt zijnde vertoont / seg-
ghende : Siet den mensch. Ecce ho-
mo. Al oft hy wilde segghen ; laet
emmers utwen bloedighen doost
nu gheblust zijn / weest nu ver-
saedt / houdt op van dit onnoosel
bloedt te verbolghen. Ich hebbe
teghen recht ende redene / teghen
mijne herte ende kennisse / desen
onnooselen mensch soo swaerlijck
ghecastijdt / dat hy gheen mensch
meer en ghelijckt / om dat ich utwe
berwoede gramtschap paeyen sou-
de. Daerom weest nu te breden /
weest ghenadigh. Weest ghedach-
tigh dat hy een mensch is / al is

hy nu onmenschelijck getracteert.
 hebt ghy hem versmaedt om dat
 hy seyde Coninck te wesen / ont-
 fanght hem nu in ghenade die
 armste en verwozpenste mensch /
 die leven mach.

Maer o barmhertighen Heere /
 daer en is gheene barmhertigh-
 hepdt vooz u / die versteende Joden
 eysschen ter doodt / ende tot de
 doodt van het Cruyce. Pilatus
 wascht sijn handen / segghende :
 Ick ben onschuldich van dit on-
 nooselbloedt. Maer sy gaen eben-
 wel voozts in hare quade begeer-
 te / wenschende liever de wzaecke
 oder hun selven ende hun kinde-
 ren / dan u te laten gaen / mijnen
 Salighmaker. Och hoe gaet dit
 Christo in't herte! Mach hy niet
 wel segghen: Mijn volck' wat heb
 ick u ghedaen, oft waer- in heb ick
 u bedroeft? Ick hebbe u soo va-
 derlijck bewaert ende gheboedt /
 ende verbult van alle goede / ende
 nu wilt ghy my cruycen ende
 dooden.

Maer Pilate / ist oock ghenoech

dat

dat ghy u handen ghewasschen
 hebt? dat ghy de sententie des
 doots over Christum gheeft/ende
 levert hem in de handen der Jo-
 den dat sy hem crupcen ende doo-
 den souden na haren wille? On-
 rechtbeerdigh oordeel! O ongh-
 nadigh vromisse! O boosen rech-
 ter! coets re. voren en bondt ghy
 gheen saeckie in hem / ende nu ver-
 wijst ghy hem ter doot. Ter-
 stondt tussghde ghy dat hy recht-
 beerdich was / ende nu verdoemt
 ghy hem ter doot des Cruys:
 ghy bekende dat die Joden had-
 den hem door haet ende niet ghe-
 levert / ende dat hy van alle schult
 onnoosel was / ende nu levert ghy
 hem in die handen van sijn vran-
 den / ende tot haren boosen wille.
 Och wat sullense doen! u consenc
 hebbende / die soo veel gebaen heb-
 ben sonder oorlof? Hoe sullen sy nu
 haec gramschap wyt-stozten / die
 sy soo lange in't herte ghedraghen
 hebben? Alle die quaetheydt die
 sy overdocht hebben / sullen sy in
 hem volbrengnen / die alder-pijn-

126 Den Bloed. Bruyd. vertoont.
lyckste / schandelyckste / bitterste /
smaedelyckste doodt sullen sy hem
aen-doen / want hy is tot haren
wille ghelebert.

Affectie.

Vierde deel der Meditatie.

A Enghesien dat uwen verlosser
u soo bemindt heeft / o mijn
ziele ! dat hy om u sijne liefde te
betooghen / gheen deel van sijn
lichaem ende ziele ghespaert en
heeft / oft 'ten is al ghesteit ghe-
weest in uiterste perisse ende pijn
om uwent wille ? wat en zijt ghy
niet schuldigh hem weder te
gheben tot vergeldinghe ende be-
kentenisse ? Siet ghy niet het
bloedt vloeyen wt ghesheel sijn
lichaem / het welck maer een won-
de gheworden is om u te ghenesen ?
sijn hoost druypt oock bloedt van
alle syden / sijn ooren zijn vol van
het eysschelyck roepen van sijn
vanden; Cruyst hem , Cruyst hem
ende sijn ooghen vol van tranen
moeten sien dat volck / 't welck hy
soo bemint hadde / teene-mael ont-
steken

steken om sijn doot te begheeren
 ende te verhoorden. O mijn ziele
 aenmerckit eens wel in wat groo-
 te bangigheyt ende benaetheyt
 moeste als doen wesen het minne-
 lijk herte uws heminden! welc-
 hen naer soo veel weldaden aen dit
 volck beuosen / niet eenen mensch
 en bindt die hem soude vertroo-
 sten / maer banden meesten tot den
 minsten / elck pijnicht ende ver-
 ducht hem. Want siet / van d'een
 syde Pilatus die hem ter doot
 verwijst / van d'ander syde de heu-
 len die hem houden ghecoort ende
 gebonden booz een volck / 'twelck
 tiert ende roept datmen hem creu-
 pen soude. Ende dit is noch al
 buypen hem / want aengaende sijn
 nen persoon / hy siet hem selven den
 allendighsten ende catighisten
 die leeft / obergoten met wonden /
 seeren / ende beschaeintheydt / een
 verbijt der menschen / ende ver-
 woopinghe des volcks geworden /
 ende 'tgene hem noch aldermeest
 beswaert / is / dat al de ghene die
 hy siet / in de plaetse van hunc

128 Den Bloed. Bruyd. vertoont
salighejdt te soecken / dooz de ver-
diensten sijns lijdens / dat sy ter
contrarien vermeerderen hunne
verdoemenisse. Maer niet-tegen-
staende al dat / niet en can hem
woederhouwen van te verbolghen
het werck uwer salighejdt / we-
ghende boven al uwe verloffinghe.
Ende sult ghy soo ondanckbaer
ende soo onghetrouw wesen / o
mijn ziele ! dat ghy hem sult ver-
laten om te voldoen aen uwe hoo-
beerdighejdt / aen uwe sinnelijck-
hejdt / aen uwe quade lusten ? Sal
u herte wel soo onbekentsaem we-
sen / dat ghy sult comen segghen
met de bloedt-gierighe Joden / wy
en hebben gheenen anderen Co-
ninck dan Cesar ofte den Keeser /
wy en willen Jesum Christum
niet hebben vooz onsen Coninck ?
Neen / neen mijn ziele / en zijt soo
dwaeg niet. Die wilt kieser Cesar
ofte de wereldt om die te dienen /
ghy sult mijnen Coninck wesen /
o Christe Jesu ! u aen-bidde ick /
ende roepe tot alle creaturen om
met my u te bekennen / ende u alle
eere

eere aen te doen vooz alle dese ver-
 maedtheden. **O** begheere ick te
 dienen / onder uwe gheboden te
 staen / u in als te volghen / dooz
 wat wegh u belieft mi te leyden.
Ghy sult voort-aen mijnen Co-
 ninck wesen / ende niemant an-
 ders / u draghe ick op / mijn ziele /
 mijn lichaem / al dat ick hebbe /
 ende al dat mi aen gaet / dat het
 al wese t'uwen dienste.

Oppersten Coninck! o Rech-
 ter van levende ende van dooden!
 het onrechtveerdigh oordeel van
 Pilatus die u verwesen ende ghe-
 lebert heeft om ghecrupst te wesen
 hadde ick verdient / maer als't u
 immers belieft heeft dit oordeel
 t'onderstaen om mijnent wille /
 gheeft mi soo te leven / soo uwe
 Conincklijcke Mastepdt te die-
 nen / dat ick het oordeel vande eeu-
 wighe verdoemenisse magh ent-
 gaen / dat ghy rechtveerdelijck
 een sult uyt-spreken teghen den
 gheene die uwe goetheydt hier niet
 waer en nemen. Gheeft oock sulck
 leven aen mijn vrienden ende mij-

130 Den Bloedigen Bruydegom
nen naesten / bysonderlijck bidde
ick vooz de ghene daer ick meest
schuldich ben vooz te bidden. Ick
wille oock luttel achten de oordee-
len vande menschen / als ghy soo
qualijch ge-oordeelt zijt gheweest.
Alleene vart uwe oordeelen ben ick
bebreest / maer werckt soo in my
ulven Goddelijcken wille / dat ick
de selve niet te vreesen en hebbe /
maer met betrouwen een goet
vonnisse mach verwachten.

D E N W E C H .

CHristus is uyt het Paleys van
Pilatus voort-gheleydt geweest
ter plaetsen des Cruys-draginghe.
lanckx eenen ganck van 26. treden

*Hier beghint den Bloedighen wegh
anders genoemt. VIA DOLOROSA, die
onsen BLOEDIGEN BRUYDEGOM ge-
laden met sijn Cruys, met bloedige voe-
ren begaen heeft, verdragende om onsent
wille d'aldermeeste pijn ende schande*

DE